

Savivaldybių tarybos narių išlaidų kontrolės problematika

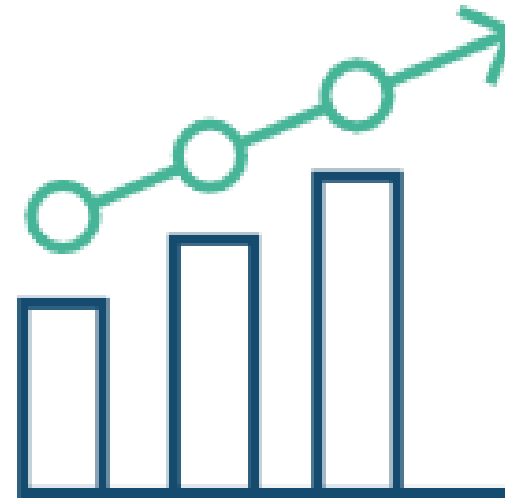
Rūta Kaziliūnaitė

2023-05-17

Įvertinti 23 savivaldybių teisės aktai, reglamentuojantys savivaldybių tarybos narių veiklos apmokėjimą bei išlaidų savivaldybių tarybos nariams kompensavimo tvarką

1. Akmenės rajono savivaldybė
2. Birštono savivaldybė
3. Druskininkų savivaldybė
4. Elektrėnų savivaldybė
5. Ignalinos rajono savivaldybė
6. Kauno miesto savivaldybė
7. Kazlų Rūdos savivaldybė
8. Kelmės rajono savivaldybė
9. Klaipėdos rajono savivaldybė
10. Klaipėdos miesto savivaldybė
11. Kupiškio rajono savivaldybė
12. Molėtų rajono savivaldybė
13. Neringos savivaldybė
14. Palangos savivaldybė
15. Panevėžio miesto savivaldybė
16. Prienų rajono savivaldybė
17. Radviliškio rajono savivaldybė
18. Šakių rajono savivaldybė
19. Šiaulių miesto savivaldybė
20. Vilkaviškio rajono savivaldybė
21. Vilniaus rajono savivaldybė
22. Vilniaus miesto savivaldybė
23. Zarasų rajono savivaldybė

*Nuo 43
EUR/mėn.
(Plungės r. sav.)*

*Iki 1072
EUR/mėn.
(Kauno m.
sav.)*

LR VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYME REGLAMENTUOTOS KOMPENSUOTINOS IŠLAIDOS TARYBOS NARIO VEIKLAI

26 str. 2 d. (iki 2023-04-01)	12 str. 2 d. (nuo 2023-04-01)
Kanceliarijos	Kanceliarijos
Pašto	Pašto
Telefono	Telefono
Interneto ryšio	Interneto ryšio
Transporto	Transporto
Biuro patalpų nuomos	Biuro patalpų nuomos
	Viešosios informacijos rengėjų teikiamų paslaugų
	Tarybos nario ataskaitų gamybos ir platinimo
	Kitoms reglamente numatytoms išlaidoms

Savivaldybės tarybos savo nuožiūra plečiamai taiko galimas kompensuoti tarybos narių išlaidas numatytas Vietos savivaldos įstatyme

Neringos savivaldybė

informacinių technologijų (IT) paslaugų apmokėjimas – nedetalizuotos kompiuterinės technikos nuoma, išskyrus išperkamąją nuomą, techninė priežiūra, remontas, eksploatavimas), USB atmintinių įsigijimas

Vilniaus miesto savivaldybė

„visas biuro priemonės“ (planšetiniai kompiuteriai, kompiuterinė technika, laminavimo priemonės, skaičiuotuvai, įrišimo priemonės, kt.)

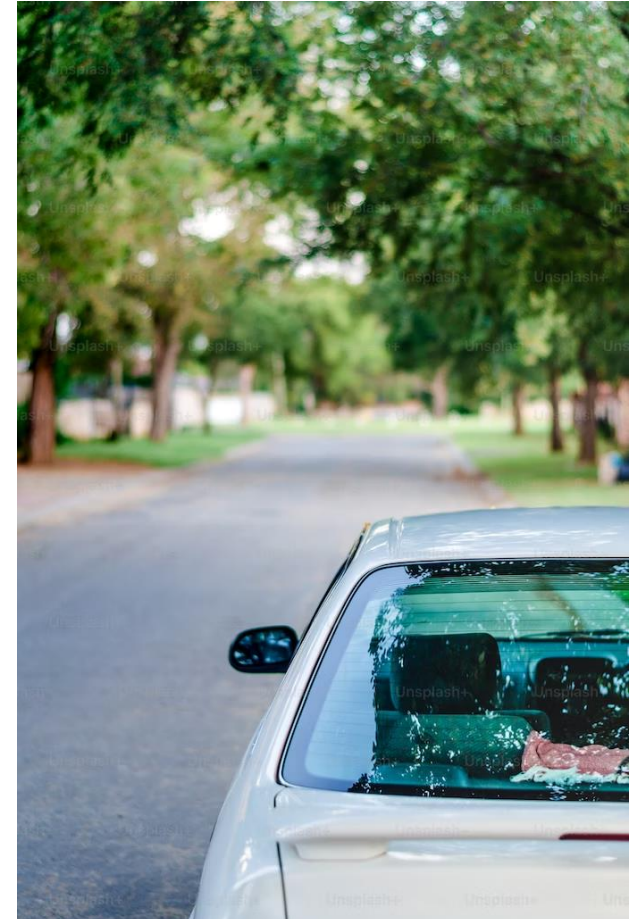
Elektrėnų, Klaipėdos m. savivaldybės

įtraukė tarybos nario išmokai gauti atidarytų banko sąskaitų aptarnavimo paslaugų apmokėjimą, kt.

Teisės aktai nereglamentuoja patirtoms išlaidoms įrodyti ir pagrįsti būtinų aspektų, sudaromos galimybės tarybos nariams kompensuoti ir ne jų patirtas išlaidas

Dar 2017 m. nustatyta atvejų, kai tą pačią dieną kuras įsigytas kelis kartus su 2-5 minučių ar net kelių milisekundžių pertrauka, arba minučių skirtumu buvo pilamasi skirtingų degalų skirtinguose miestuose, tarp kurių atstumas daugiau kaip 150 km.

Teisės aktai nenumato galimybės nemokėti išmokų tarybos nariams,
tinkamai neatliekantiems tarybos nario pareigų

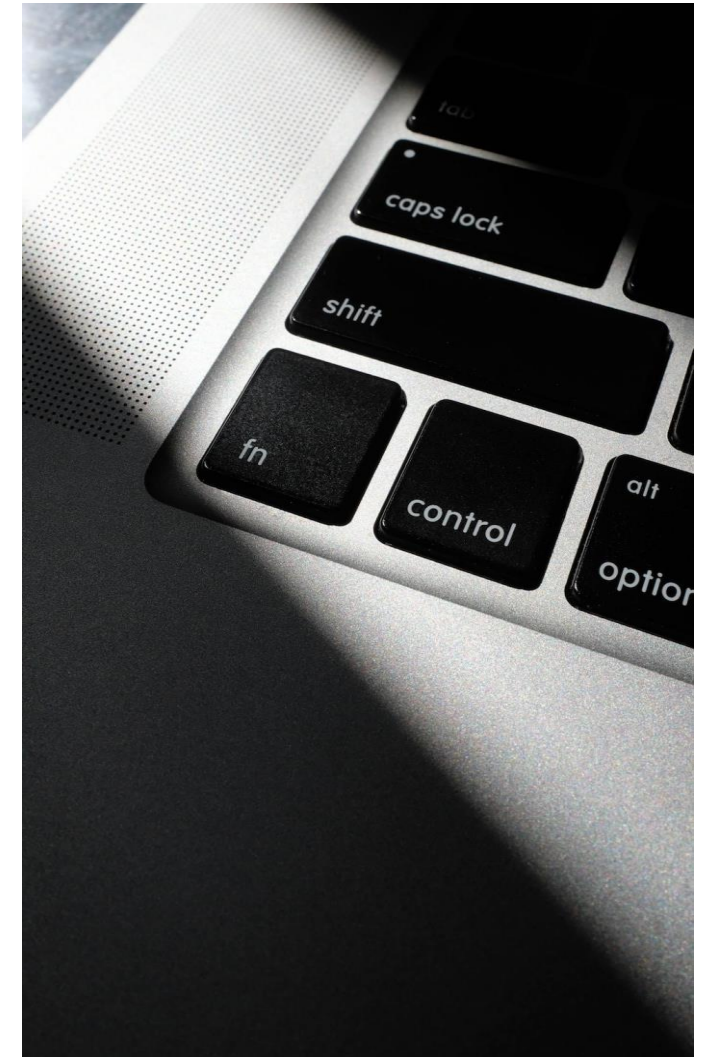
Savivaldybių tarybos narių išlaidų ataskaitos
su jas pagrindžiančiais dokumentais –
neskelbiamos

Nėra duomenų apie nepagrįstai išmokėtų
lėšų grąžinimą

Nereglamentuotos išmokų panaudojimo pagrįstumo kontrolės procedūros

Nėra numatyta reguliariai atlikti minėtų kompensuojamųjų išlaidų išmokėjimo teisėtumo vertinimą

Išmokos nėra išskirtos savivaldybių skelbiamose metinėse biudžeto vykdymo ar finansinėse ataskaitose

Tik pavienės savivaldybės, yra nusistačiusios pareigų tarybos nariui **pateikti pažymą apie darbo laiką, už kurį negautas atlyginimas pagrindinėje darbovietėje**. Egzistuoja rizika, kad kai kurių savivaldybių tarybos nariai galimai gauna atlyginimą už tas pačias valandas tiek pagrindinėje darbovietėje, tiek už veiklą tarybos posėdžiuose.

Kai kurios savivaldybės **visą darbo laiką patikėjo apskaičiuoti pačiam tarybos nariui**, o teisės aktuose papildomai nėra įtvirtinto reikalavimo savarankiškai deklaruojamas valandas pagrįsti papildomais duomenimis, kuriuose detalai atsispindėtų tarybos nario veikla.

Nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 m. programos įgyvendinimo 2020–2022 m. tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimo stebėsenos ir EBPO ekspertų ataskaitose pažymėta:

Antikorupcinė veikla savivaldoje dažnai formali, nepakankamai efektyviai veikia subjektai, kurių steigimas numatytas VSĮ ir kurie turėtų užtikrinti savivaldybių skaidrumą bei atskaitomybę (Antikorupcijos ir Etikos komisijos, savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos, vidaus audito padaliniai ir kt.)

Nepakankamas visuomenės (vietos bendruomenės) įsitraukimas į savivaldybių valdymą, jų veiklos visuomeninę kontrolę.

Savivaldoje stebimas **aukštas nepotizmo rizikos intensyvumo rodiklis**, o priimamų sprendimų **vidaus kontrolė silpna**.

Dėl savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų (SKAT)

Daugiau nei pusė savivaldybių valdomo valstybei priklausančio nekilnojamojo turto nebuvo naudojama pagal paskirtį. Neskaidriai įgyvendinama savivaldybių ilgalaikio turto nuoma ne konkurso tvarka: ilgalaikis turtas išnuomojamas ilgesniam nei 10 metų terminui, savivaldybių nustatytas ilgalaikio turto nuomos mokestis mažesnis nei rinkos kaina.

Išorės audito tarnybų vadovus skiria ir atleidžia savivaldybės, kyla abejonių dėl jų funkcinio nepriklausomumo ir nešališkumo vykdant savo įgaliojimus.

Nustatytas **minimalus SKAT pareigybių skaičius, kuris nesiejamas su savivaldybės dydžiu,** dėl ko kyla rizika neužtikrinti vienodų galimybių atlikti auditus visa būtina apimtimi pagal savivaldybės administravimo subjektų ir savivaldybės valdomų įmonių skaičių.

Dėl savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų (SKAT)

SKAT vadovauja ir už jos veiklą atsako savivaldybės kontrolierius, kurio **kadencijų skaičius nėra ribojamas**, kas kelia grėsmę objektyviems ir nešališkiems išorės finansinio ir veiklos audito rezultatams.

Kai kurie kontrolieriai pareigas eina ir 25 m., pavyzdžiui, Šalčininkų r., Šakių r., Varėnos r. savivaldybėse, nemažai savivaldybių, kur per 20 metų.

SKAT kontrolieriui ir šios tarnybos valstybės tarnautojams **nedraudžiama dalyvauti politinių organizacijų veikloje** (ne darbo laiku), o savivaldybės subjektai, dalyvaujantys kontrolieriaus priėmimo ir atskaitomybės procedūrose, priklauso politinėms organizacijoms.

Keliolika SKAT vadovų yra partijų nariai

Dėl savivaldybių Antikorupcijos komisijų

Nepriekaištingos reputacijos reikalavimai yra taikomi **tik tiems savivaldybės tarybos nariams**, kurie yra arba pretenduoja tapti savivaldybės tarybos sudaromų **komitetų ar komisijų pirmininkais**.

Antikorupcijos komisijoms suteikiama galimybė dalyvauti už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingiems subjektams vykdant korupcijos prevencijos priemones, tačiau **nenustatyta konkrečių veiksmų**, kuriuos atliekant šios komisijos prisidėtų prie veiksmingo korupcijai atsparios aplinkos kūrimo savivaldybėje.

Korupcijos prevencijos veiksmų planuose savivaldybių Antikorupcijos komisijoms pavedama vykdyti plano uždavinių įgyvendinimo rezultatų stebėseną, vertinimą ir plano įgyvendinimo kontrolę. Tame pačiame plane savivaldybės centralizuotai vidaus audito tarnybai (toliau – Vidaus audito tarnyba) pavedama atlikti tokio plano veiksmingumo stebėseną ir korupcijos rizikos valdymo vertinimą. **Kyla klausimas dėl atsakomybių pasidalijimo.**

Ačiū už dėmesį!

